

A gyermek családból történő kiemelését és ideiglenes elhelyezését elrendelő hatósági intézkedést eredményezhet, ha a szülő elmulasztja a gyermeke kötelező védőoltásainak beadatását, annak végrehajtását a gyermek elrejtésével akadályozza, és megtagadja az együttműködést az egészségügyi és gyermekvédelmi szervekkel.

[1997.évi XXXI. tv. (Gyvtv.) 2. § (1) bek., 5. §, 12. § (4) bek.]

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] I. és II. rendű felperesek a szülei a Kisvárdán született kiskorú X.Y.-nak. A gyermek a születését követően a Felső Szabolcsi kórház újszülött osztályán a BCG oltást kapta meg és ezt követően az életkorhoz kötött kötelező oltások közül egyet sem.

[2] A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Kisvárdai Járási Hivatala Népegészségügyi Osztálya (a továbbiakban: népegészségügyi osztály) 2015. július 28-án hivatalból eljárást indított kiskorú X.Y. védőoltása beadása ügyében. Többször hivatalosan felszólította felpereseket, hogy a kiskorú gyermekük oltását pótolják, azonban ezek a felhívások eredménytelenek maradtak. Ezt követően 2016. július 21. napján határozattal elrendelte, hogy az I. és II. rendű felperesek, mint a kiskorú szülei jelenjenek meg a házi gyermekorvosnál az elmaradt életkorhoz kötött védőoltások megkezdése céljából, illetőleg távolmaradásukról elfogadható módon adjanak igazolást.

[3] A felperesek fellebbezése nyomán eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály Járványügyi Főosztálya 2016. november 11. napján meghozott határozatával részben akként változtatta meg az elsőfokú határozatot, hogy kötelezte a felpereseket gyermekükkel a házi gyermekorvos rendelésén megjelenni az életkorhoz kötött kötelező védőoltások tekintetében az oltottsági állapot megállapítása vagy megkezdése pótlása céljából. Ha ez már megtörtént vagy a gyermek mentességet kapott, erről megfelelő dokumentumokat bemutatni az oltóorvosnak.

[4] Felperesek a másodfokú határozat ellen bírósághoz fordultak, amelynek eredményeképpen a Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletével (előzményi ítélet) a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57-59. §-ai törvényi szinten rögzítik a védőoltások kapcsán azok kötelezőségét, amelyre tekintettel minden gyermeknek meg kell kapnia a védőoltást, hogy ne legyen vírus, illetve baktérium hordozó. A közérdekből az érintett személy túrni köteles a védőoltás foganatosítását, kivéve ha orvosi dokumentumok igazolják, hogy a gyermek arra nem alkalmas. A felperesek azonban ezen őket terhelő bizonyítási kötelezettségnek és a hatósági eljárás során az őket terhelő együttműködési kötelezettségüknek nem tettek eleget.

[5] Mindezen közben a Vasmegyeri Védőnői Szolgálat jelzése alapján a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Kisvárdai Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya (a továbbiakban: gyámhatóság) a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 84. § (1) bekezdése alapján hivatalból eljárást indított kiskorú védelembe vétele tárgyában.

[6] Tekintettel a felperesek által megjelölt különböző tartózkodási helyekre, több különböző városban, településen működő gyámhatóság, illetve családsegítő és gyermekjóléti szolgálat számos eljárási cselekményt végzett, illetve kísérelt megtenni, ennek keretében a gyermek környezetéről, fejlődéséről, egészségi állapotáról tájékozódni. Ezen eljárás során derült fény egyebek mellett arra, hogy a gyermekorvos a csecsemőt összesen három alkalommal látta. Bár addig a fejlődésében nem látott problémát, azonban a szülők az utolsó alkalommal kijelentették a gyermeket a praxisból azzal, hogy Budapestre kívánják vinni egy homeopátiás orvoshoz, aki felír valamilyen gyógyszert, ami csökkenti a védőoltások elmaradásának esetleges mellékhatásait. Az OEP-től kapott 2016. november 18-i tájékoztatás szerint a gyámhatóság megállapította, hogy a szülők, miután a gyermekorvostól kijelentették a gyermeket, más gyermekorvost nem kerestek fel, a TAJ számát nem

regisztrálták.

[7] Miután a szülők 2016. december 15-én a népegészségügyi osztályon bejelentették, hogy a védőoltás beadására vonatkozó másodfokú határozatban foglalt kötelezettségnek nem tudnak eleget tenni külföldi tartózkodásra tekintettel, így az illetékesség is megszűnik, a gyámhatóság 2017. január 5-én meghozott határozatával kiskorú X.Y.-t védelembe vette. Kötelezte I. és II. rendű felpereseket, hogy az esetmenedzserrel és a családsegítővel működjenek együtt, és az egyéni gondozási nevelési tervben foglaltakat tartsák be.

[8] A határozattal szemben a felperesek fellebbezést nyújtottak be. A másodfokú eljárás során ismét több eljárási cselekmény történt, illetve arra vonatkozó kísérlet. Végül 2017. március 9-én tárgyalás tartására került sor, melyre csak a II. rendű felperes jelent meg. Közölte, hogy az anya a gyermekkel külföldön tartózkodik. Egy írásos beadványt csatolt, amelyben az I. rendű felperes akként nyilatkozott, hogy a kiskorú gyermekével huzamosabb időn keresztül életvitelszerűen külföldön tartózkodik. A hatóságok felé bejelentési kötelezettség nem terheli. A II. rendű felperes előadta, hogy 2016 decemberében költözött el a háztartásából az anya a gyermekkel. A házi orvos és házi gyermekorvos megnevezésére kitérő választ adott. Megtagadta a válaszadást abban a tekintetben is, hogy a gyermeke részére a védőoltást beadatták-e 2016 decemberéig, amíg a gyerek a saját háztartásában nevelkedett.

[9] Az alperes 2017. március 16. napján meghozott határozatával a Kisvárdai Járási Hivatal határozatát megváltoztatta és kiskorú gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezte a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat Nevelőszülői Hálózatában tevékenykedő nevelőszülő háztartásába. Az ideiglenes hatályú elhelyezés kezdő időpontját 2017. március 17. napjában határozta meg azzal, hogy a gyermek ideiglenes gondozási helyére viteléről az alperes gyámügyi és igazságügyi főosztálya gondoskodik. Rögzítette, hogy a felperesek gondozási, nevelési joga az ideiglenes hatályú elhelyezés alatt szünetel.

[10] A döntést a gyermek jogairól szóló New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvény 3. cikk 1. pontjára, a nemzetközi magánjogról szóló 1979. évi 13. számú törvényerejű rendelet 45. § (1) bekezdésére, a gyermekek védelméről, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 4. § (4) bekezdésére, 5. § n) pontjára, 12. § (1)-(4) bekezdés e) pontjára, 17. § (1) bekezdésére, 68. § (1)-(3) bekezdésére, 72. § (1) bekezdésére, 73. § (1) bekezdésére, 130. § (1) bekezdésére, 13/A. § (1) bekezdésére, 135. § (1) és (2) bekezdésére, az Eütv. 21. § (1a) bekezdése, 81. § (3) bekezdése, valamint az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: EÜ alapellátási tv.) 8. §, 13. § (5) bekezdésére, valamint a Gyer. 11. § (1) bekezdésére, 30/G. §-ára, 82. §-ára, 84. §-ára, 85. §-ára, 95. § (1) bekezdésére, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 6. §-ára, 101. § (5) bekezdése rendelkezéseire alapította. Az alperes szerint az ügyben a joghatóság, a hatáskör és az illetékesség az eljáró szervek vonatkozásában aggálytalanul fennáll tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes 2017. március 5-én kelt nyilatkozata nem hitelt érdemlő bizonyíték arra, hogy az anya a gyermekkel külföldön tartózkodik.

A kereseti kérelem

[11] A felperesek keresetükben kérték a határozat hatályon kívül helyezését, anyagi és eljárási jogszabálysértésekre is hivatkozással. Állították, hogy a magyar közigazgatási szerveknek nem volt joghatósága, illetve nem tettek eleget tényállás-tisztázási kötelezettségüknek, a határozat nem felel meg a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 339/B. §-ban foglaltaknak, az megalapozatlan. Sérti a Gyvt. 5. § n) pontját, 7. § (1) bekezdését, 2. § (2) bekezdését, 72. § (1) bekezdését, a Ket. 50. § (1) bekezdését, 1. § (2a) pontját, 2. § (3) bekezdését, és a 3. § (2) bekezdés b) pontját.

Az elsőfokú ítélet

[12] A Nyíregyházi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság jogerős ítéletével a keresetet elutasította. Rögzítette, hogy az alperesi határozat szerint a kiskorú veszélyeztetettsége fennáll, az elsőfokú gyámhatóság által elrendelt védelembé vétel nem elégséges intézkedés a gyermek testi fejlődése értelmében, e helyett szükség volt az ideiglenes nevelésbe vételre.

[13] A bíróság hangsúlyozta, hogy a gyámhatósági eljárás során a felpereseknek a bizonyítékokat – ha vannak – az őket terhelő együttműködési kötelezettség és saját érdekük alapján kellett volna a hatóság elé tárniuk. Azzal ugyanakkor egyetértett a bíróság, amennyiben a felperesek a fentieknek nem tudnak vagy nem képesek eleget tenni, úgy a gyámhatóságra hárul annak törvényi kötelezettsége - a Ket. 50. § (1) bekezdés és a Pp. 336/A. § (2) bekezdés szerinti szabályozásból következően -, hogy a tényállást a szükséges körben megállapítsa. A bíróság szerint az alperes a hatósági eljárása során a fenti törvényi kötelezettségének a rendelkezésre álló törvényes eszközökkel messzemenőleg eleget tett.

[14] Kiemelte a bíróság, hogy a Pp. 339/A. §-ára tekintettel, a II. rendű felperes által a bírósági tárgyalás során csatolt szlovák nyelvről magyarra fordított orvosi dokumentum és a tárgyalás berekesztését követően csatolt beadvány és annak melléklete nem volt figyelembe vehető.

[15] Kifejtette, hogy a magyar közigazgatási szerveknek az eljárás lefolytatására joghatósága fennállt, figyelemmel az alperes által több alkalommal is beszerzett, a lakcímnnyilvántartásból kapott adatokra. Kétségtelen, hogy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. § (2) bekezdése szerint a lakcím egyben azt jelenti, hogy törvényi vélelem van arra, hogy az adott személy életvitelszerűen a bejelentett lakcímen él. Ez egy megdönthető vélelem, azonban ennek megdöntéséhez az I. rendű felperes azon 2017. március 5-én kelt írásbeli nyilatkozata, mely szerint külföldön tartózkodik, nem elegendő.

[16] További eljárási kifogásokat sem talált alaposnak a bíróság.

[17] A felperesek által hivatkozott anyagi jogi jogszabálysértések körében a bíróság hangsúlyozta, hogy együttműködési kötelezettség terhelte a felpereseket és ennek ellenére sem az egészségügyi szervekkel, sem a család és gyermekvédelmi központtal, sem pedig a gyámhatósággal nem működtek együtt. A peradatok szerint 2015. május 27-én látta utoljára a gyermekorvos a gyermeket, ezt követően a gyermek gyakorlatilag eltűnt úgy a Népegészségügyi Osztály (védőnők, gyermekorvos, tiszti főorvos), mint pedig a gyámhatóság elől. Az azóta eltelt idő alatt semmiféle hatóság nem bír ismerettel arról, hogy a gyermek milyen egészségi állapotban van. Nem kétséges, hogy az EÜ alapellátási tv. 2015. augusztus 1-től hatályos 13. § (5) bekezdése szerint a védőnővel való együttműködés kötelező volt.

[18] Idézte a bíróság a Gyvt. 5. § n) pontjában foglalt veszélyeztettség fogalmát és az Eütv. 58-59. §-ait, amelyek törvényi szinten rögzítették a védőoltások kapcsán a kötelezőséget és ezt egyébként a felperesek által hivatkozott alkotmánybírósági határozat is megerősítette. Felhívta a Gyvt. 72. § (1) bekezdés a), b), c) pontját, rögzítve, hogy az ideiglenes nevelésbe vételre csak rendkívül indokolt esetben kerülhet sor. Hangsúlyozta, az arányosság elve azt jelenti, hogy a Gyvt. rendszerében azt az intézkedést kell választani, amely alkalmas arra, hogy az érintett személyek a jogszabályi előírások tiszteletben tartása mellett, a jogszabályi előírásoknak megfelelő magatartást tanúsítsanak.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[19] A jogerős ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet. Kérték a bíróság ítéletét és mindkét fokú közigazgatási határozatot hatályon kívül helyezni, a bíróságot, valamint az eljáró közigazgatási hatóságokat új eljárásra és új határozat meghozatalára utasítani, mert a bíróság és az eljáró közigazgatási szervek, mind eljárási, mint pedig anyagi jogi jogszabályt

sértettek.

[20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[21] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okból nem jogszabálysértő. A Kúria az ítélet indokolsának ismétlését mellőzve, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakra mutat rá.

[22] Az előzményi ítélet 2017. március 27-én jogerőssé vált, ellene felülvizsgálati kérelmet nem terjesztettek elő, ily módon a keresetet elutasító ítélet alapján a felpereseknek végre kellett volna hajtaniuk a jogerős közigazgatási határozatban előírt kötelezettségüket. A felperesek pontosan tudták a teendőjüket, azaz vagy gondoskodnak a gyermek oltásáról vagy orvosi dokumentummal igazolják, hogy az alól felmentést kaptak. A felperesek e kötelezettségüknek nem tettek eleget, minden lehetséges eszközzel élve megghiúsították a végrehajtást, miáltal jelen perbeli ügy messze túlnőtt a védőoltás problémáján. A szülők a gyermeket tudatosan kivonták az egészségügyi és gyermekvédelmi szervek látóköréből, ezáltal kontrollálhatatlanná vált egy 2015-ös születésű kiskorú gyermek egészségi állapota (testi, értelmi fejlődése).

[23] Ez indította el a gyermekvédelmi szervek törvényi kötelezettségen alapuló intézkedését, és a jelen per alapját képező alperesi határozat meghozatalát. Jelen felülvizsgálat tárgyát képező ítéletében pedig helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdésére tekintettel a perben a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az alperesi határozat jogszabálysértő. Amint arra az alperes is utalt, erről a felek már az idézésben tájékoztatást kaptak. Ezen túlmenően is a per iratai kétséget kizáróan támasztják alá, hogy a jogi képviselővel eljáró felperesek pontosan tisztában voltak azzal, milyen okból született a kényszerítő intézkedést tartalmazó határozat, és a következménye milyen módon hárítható el.

[24] A felperesek tudattartalmát igazolja, hogy a perben ezzel összefüggésben csatoltak bizonyítékokat, így a gyermek egészségi állapotával, illetőleg tartózkodási helyével kapcsolatban. Ezzel azt kívánták alátámasztani, hogy egyrészt a gyermek egészséges, azaz nem veszélyeztetett, másrészt nincs az országban, tehát a gyermekvédelmi szerveknek nincs joghatósága az ügyben eljárni. Alaptalanul hivatkoztak tehát a jogi képviselővel eljáró felperesek arra, hogy kellő tájékoztatás hiányában nem voltak tudatában a bizonyítandó tényeknek, illetve annak, hogy a bizonyítatlanság terhe rajtuk marad. (A bizonyítékok befogadása vagy kirekesztése, a felhasználhatósága, bizonyító ereje megítélése, a döntésre való hatása azonban egy ettől eltérő, más körben értékelendő kérdés.)

[25] Rámutat a Kúria arra is, ellentétben a felperesi véleménnyel, önmagában attól, hogy egy közigazgatási eljárás hivatalból indult, a Pp. 336/A. § (2) bekezdése alapján nem fordul meg (vissza) a bizonyítási kötelezettség. Ahhoz, hogy a perben a bíróság az alperest kötelezze a határozatában foglalt tényállítása valóságának bizonyítására, a felperesnek kell megalapozottan hivatkoznia olyan körülményekre, melyek ennek indokoltságát alátámasztják. Jelen esetben ez nem állt fenn, a tényállás hiányos feltárására, a Ket. 50. § megsértésére adat nem merült fel, a határozati tényállás valóságtartalma alappal nem kérdőjeleződött meg.

[26] A bizonyítékok bíróság általi értékelésével illetőleg mellőzésével kapcsolatban a Kúria arra mutat rá, hogy jelen perben több éve folyó, már jogerős határozatokkal és bírói ítélettel lezárt eljárások eredményeképpen vázolódt fel az a sürgősségi helyzet, amely miatt a gyámhatóságnak intézkednie kellett. A peradatok alapján az együttműködési kötelezettség elmulasztásából eredő, hosszabb idő óta fennálló veszélyhelyzet, a gyermeknek a hatóságok látóköréből való kivonása oly mértékben volt tény (melyen alapult az alperesi határozat), hogy ezzel szemben a felperesek által a perben bizonyítékként becsatolt, 2015. június 15-én kelt, a gyermek aznapi állapotát mutató szlovák orvosi vizsgálatról szóló igazolás az alperesi határozat jogszerűtlensége alátámasztására nem volt

felhasználható, illetve alkalmas. A külföldi tartózkodásra vonatkozó, a tárgyalás berekesztése után benyújtott irat pedig már önmagában ezen körülmény miatt sem volt figyelembe vehető.

[27] Helyesen járt el a bíróság, amikor az alperesi határozat jogszerűségét a meghozatalakor fennálló már ismert tényállás alapján ítélte meg, mert semmi nem cáfolta, hogy a döntés alapjául szolgáló veszélyeztetettség nem állt fenn, illetve azt sem támasztotta alá semmi, hogy az időközben megszűnt volna. A bíróság a felperes által a bizonyítás körében felhívott perrendi szabályokat nem sértette meg.

[28] A lakcím igazolással, illetve a külföldi tartózkodással kapcsolatban a Kúria rámutat, hogy az elsőfokú bíróság az ítéletének 10.-11. oldalán részletesen és egyértelműen kifejtette, hogy az alperes joghatósága hiánya nem állapítható meg. Erre alapítva az eljárás megszüntetésének nincs helye, és megjelölte, hogy mely bizonyítékok értékelésével jutott erre a következtetésre.

[29] A Kúria ezzel egyetértve rögzíti, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 206. § (1) és (2) bekezdését. Az elsőfokú bíróság utalva a vonatkozó jogszabályokra ugyancsak helyesen fejtette ki, hogy a közigazgatási eljárásban felvett jegyzőkönyvek attól még szabályszerűek, hogy az ügyfél megtagadta az aláírásukat, e körülményből nem következik, hogy a tényállás megállapításánál figyelmen kívül kellene hagyni. Felperesek részletesen taglalták a jegyzőkönyvezés kérdését, de annak pontos megjelölése elmaradt, hogy mikor és hol született jegyzőkönyv mely oldalán, pontjában található konkrétan milyen tartalmú valótlan tény, melyet megkifogásoltak.

[30] Mindezek okán az ítélet illetőleg a perben felülvizsgált alperesi határozat vonatkozásában nem merült fel hatályon kívül helyezésre okot adó eljárási jogszabálysértés.

[31] Az ügy érdemében pedig osztotta a Kúria az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a közigazgatási szervek mindent megtettek a tényállás teljes körű feltárására, és az abból levont következtetés, a meghozott érdemi döntés helytálló volt. A másodfokú határozat igen részletesen kifejtette, hogy miért tekinti a szülők magatartását a gyermeket súlyosan veszélyeztető körülménynek.

[32] A közigazgatási eljárás során beszerzett minden bizonyíték azt támasztotta alá, hogy a szülők nem működtek együtt az egészségügyi szervekkel. Az alapeljárásból ismert, hogy I. rendű felperes már a gyermek születése előtt lemondott a védőnői szolgálatról hivatkozással több különböző településen történő tartózkodására. Az OEP nyilvántartása szerint a gyermek TAJ kártyáját gyermekorvosnál nem adták le (2015. május 27-én történt kijelentés óta). A szülők a védőoltást nem adták be, noha erre jogerős határozat kötelezte őket.

[33] A szülők nem működtek együtt a gyámhatósággal sem, idézésre vagy nem jelentek meg, vagy a kérdésekre érdemi nyilatkozatot nem tettek, a környezettanulmány készítését nem tették lehetővé. Az pedig, hogy egy alkalommal iratbetekintésre a szülők a gyermeket is magukkal vitték a gyámhatóságra, nem jelenti azt, hogy a gyámhatóság a gyermek egészségügyi állapotáról meg tudott győződni. Alappal hivatkozott az alperes arra, hogy a gyámügyi ügyintéző egészségügyi ismeretekkel nem rendelkezik.

[34] A Kúria súlypontilag emeli ki, hogy mind az Alaptörvényben, mind a gyermekvédelmi törvényben alapvető szinten rögzített kiemelt cél a gyermekek mindenek felett álló érdeke, amelyet mind a család, mind a hatóságok, és a társadalom minden tagja köteles tiszteletben tartani. A gyermekek családból való kiemelésére kizárólag a törvényben meghatározott okból és indokok alapján kivételes esetben kerülhet sor. A hatóságok, gyermekvédelmi intézmények feladata a gyermekek védelme érdekében azoknak a körülményeknek az alapos feltárása, illetve a gyermekkel és családjával közvetlenül érintkező személyek jelzése alapján annak megállapítása, hogy a gyermek segítségre szorul-e, illetőleg szükséges-e valamilyen intézkedés a gyermek testi, értelmi, érzelmi fejlődése, illetőleg annak javítása érdekében.

[35] Az ideiglenes hatályú elhelyezés során a Gyvt. rendelkezései alapján vizsgálni kell a hatóságnak, hogy a gyermek kiemelésére okot adó körülmények olyan mértékűek -e, melyek indokolják a hatósági beavatkozást, intézkedést. Mindenekelőtt azt, hogy a gyermek testi, értelmi,

érzelmi, erkölcsi fejlődését veszélyeztető helyzet megállapítható-e. A veszélyeztetettség olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

[36] A Kúria rámutat, az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott arra, hogy a történetek kimerítik a Gyvt. 5. § n) pontjában rögzített veszélyeztetettség fogalmát. A gyermek lényegében eltűnt az egészségügyi és gyermekvédelmi szervek látóköréből, a hatóság nem bír ismerettel a kiskorú állapotáról. Egyébiránt a veszélyeztetettség akár további bizonyítás nélkül önmagában annak okán is fennáll, hogy a szülők a kötelező védőoltás beadását megakadályozták. A szülőknek ehhez önhatalmúlag nem volt joga, továbbá ezen kötelezettségüket jogerős ítélet állapította meg.

[37] Egyetértett a Kúria az elsőfokú bírósággal abban is, hogy a közigazgatási határozat mérlegelési jogkörben született, és az kielégíti a Pp. 339/B. § szerinti szempontokat. A bizonyítékok mérlegelése kellően megalapozott, logikus érvelésen alapszik.

[38] Helyesen mutatott rá az ítélet, hogy az arányosság elve azt jelenti, hogy a Gyvt. rendszerében azt az intézkedést kell választani, amely alkalmas arra, hogy az érintett személyek a jogszabályi előírások tiszteletben tartása mellett, annak megfelelő magatartást tanúsítsanak.

[39] Nem sértette meg az alperes az arányosság követelményét, hiszen mérlegelés tárgya volt, hogy a szülők elzárkózó magatartása mellett a gyermek veszélyeztetettsége megszüntethető-e. Elegendő-e a védelembe vétel vagy indokolt-e a családból való kiemelés. A szülők együttműködésére reális esély nem volt, ennek hiányában a védelembe vétel nem érte volna el a célját, hiszen a cél az együttműködés kialakítása lett volna, melyet a szülők teljes elutasító magatartása ellehetetlenített. Pont azoktól az emberektől zárkóztak el, akik tanúsíthaták volna, hogy nem bántalmazták gyermeküket, testi, lelki, értelmi fejlődését megfelelően biztosítják.

[40] Alappal utalt az alperes az ellenkérelmében arra, hogy nem hagyta figyelmen kívül a Ket. 105. § (2) bekezdését sem, mert az ideiglenes hatályú elhelyezés nem a szülők részére előírt kötelezettség, hanem egy gyermekvédelmi hatósági intézkedés. Gyermekvédelmi intézkedésekre vonatkozóan nincs olyan jogszabályi rendelkezés, mely megtiltaná, hogy a másodfokú döntést hozó hatóság a mérlegelési jogkörben hozott elsőfokú döntésnél ne alkalmazhatja a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó más hatósági intézkedést. E körben szükséges utalni a Gyvt. 72. § (1) bekezdésére és a Gyer. 97/A. § (1) bekezdésére.

[41] A gyámhatósági gyakorlat 2017. január 1. előtt is súlyosan veszélyeztető oknak vélte az egészségügyi alapellátással való együttműködés hiányát. A jogszabály 2017. január 1-től pedig konkrétan is megfogalmazta, hogy az egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatókkal, háziorvossal, házi gyermekorvossal, védőnővel, illetve a gyermek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel, köznevelési intézménnyel. Az alperes nem alkalmazta jogszerűtlenül visszamenőlegesen a Gyvt. 130/A. § (3) bekezdését, mert azt a módosító törvény hatálybaléptető rendelkezése szerint a folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kellett.

[42] Alappal hivatkozott az alperes arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság felperesek által felhívott határozata kiskorú veszélyeztetése, mint büntetőjogi tényállás tekintetében született. A veszélyeztetettség, mint büntetőjogi kategória nem azonos az Gyvt. 5. § n) pontjában foglalt veszélyeztetettség fogalmával. A védőoltás beadása elmulasztása tárgya lehet közigazgatási eljárás vagy szabályszegési eljárásnak is. A Kúria Kfv.II.38.071/2015/4. számú határozata szerint is a védőoltás beadásának megakadályozása veszélyeztető ok, mely megalapozza a gyermek védelembe vételét. Ugyancsak megerősítette az Eütv.-n alapuló kötelezőséget a hivatkozott AB határozat is.

[43] Osztotta a Kúria az alperes azon érvelését is, hogy a megállapított tények egy súlyosabb hatósági intézkedés, azaz az ideiglenes hatályú elhelyezést alapozták meg, mellyel a gyermek családi környezetből kikerül egy olyan szakemberhez, aki a jogszabályi kötelezettséget betartja. A

gyermek családból való kiemelése egy olyan súlyos hatósági intézkedés, mely felülvizsgálata során a hatóság továbbmérlegeli a gyermek családba való visszahelyezésének lehetőségét, mely érdekében már a szülők együttműködést tanúsíthatnak a jelzőrendszer tagjaival.

[44] Fentiekre tekintettel a Kúria az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. (Kúria, Kfv.VI.38.026/2017.)